

نام‌های پیشنهادی جزوه:

۱. پژوهش‌آموزی در پرتو آموزش
۲. پژوهشگری طلاب در پرتو آموزش
۳. روش پیوند آموزش و پژوهش در پایه‌های ۱ تا ۸ حوزه
۴. اصول و فنون روش تدریس پژوهش‌محور
۵. اصول و فنون محقق‌پرحوری در ضمن آموزش
۶. روش محقق‌پروری در پرتو آموزش (برای پایه ۱ تا ۸ حوزه)

مقدمه جزوه

مخاطب و اهداف این جزوه:

این اثر در درجه اول برای استادان آموزش، استادان پژوهش، معاونان آموزش و پژوهش و مدیران و برنامه‌ریزان در عرصه پژوهش یا آموزش دروس حوزوی تدوین شده است، اما مباحث به گونه‌ای است که بر واقعیات ذهن و توان تدریجی دانش‌پژوه طراحی شده است و برای استادان دانشگاه و تمام مؤسسات علمی و پژوهشی کشور مناسب است.

هدف این جزوه طرح مباحث مربوط به درس «روش تحقیق» نیست؛ منابع مناسبی در این زمینه وجود دارد و مخاطبان این کتاب، باید آن درس را به صورت نظری و عملی گذرانده باشند. هدف این جزوه طرح مباحث مربوط به درس «روش تدریس» هم نیست؛ زیرا مخاطب این جزوه که استادان و معاونان پژوهش هستند، قبلاً این درس را نیز گذرانده‌اند. هدف این اثر، ره‌توشه‌ای است برای استادان آموزش و پژوهش که با طلاب سر و کار دارند و می‌خواهند برای هر پایه، دست‌طلاب را بگیرند و بدون افراط و تفریط، روحیه و مهارت پژوهشگری را در آنها ایجاد کنند. طلابی که از این طور کلاسها بیرون می‌آیند خود را علاقمند و ماهر در فرایند تحقیق می‌بینند و ذهن آنها با مسائل علمی و پژوهشی درگیر است.

ما می‌خواهیم مشخص کنیم که چه مقدار از مهارت‌های پژوهشی در این پایه‌ها مورد انتظار است و به چه نحوی و با چه مقدار از کمک استادان باید انجام گیرد.

استادان دروس پایه اول تا ۷ حوزه به کمک این اثر، خواهند توانست در کنار تدریس هر نوع درسی، به تدریج و به نحو مقتضی، طلاب را با روش پژوهیدن آشنا کند و با تمرینات و تکالیف پژوهشی متنوع و مناسبی که از آنها می‌خواهند مهارت تحقیق را در آنها ایجاد و تثبیت کنند.

روش این جزوه

قرار نیست محتوای کامل مباحث بیابند. معمولاً مریبان با این مباحث در منابع دیگر، سر و کار داشته و دارند. نکات کاربردی و راهگشا برای یک استاد در امر مدیریت و راهنمایی پژوهش در کلاسها مد نظر ماست. در هر قسمت با مثالهای کافی و با توجه به آسیبهایی که در این زمینه دیده شده است، توضیحات، را مطرح کردیم.

بخش اول: کلیات

فصل ۱: مفهوم‌شناسی، مبانی، اصول و شرایط پژوهشگری ضمن آموزش

گفتار اول: مفهوم‌شناسی

طرح آموزش پژوهش‌محور، دو آموزش به هم پیوسته است: الف) آموزش محتوای درس مورد نظر؛ ب) آموزش پژوهش در راستای محتوای درس مورد نظر.

گفتار دوم: مبانی

- طلاب نزد استادان امانت هستند.
- دوران طلایی عمر طلاب در اختیار استادان است. معمولاً طلاب نوجوان و جوان انرژی زیادی دارند و نیاز است که جهت‌دهی صحیح صورت گیرد.
- طلاب مرجع نیازهای متعدد هستند و جامعه از آنها انتظارات علمی دارد.
- مهارت‌های پژوهشی تعدد دارند و ترتب نیز دارند.

تغییر نگرش به پژوهش و مشکلات مربوط به آن

سوء مدیریت برخی از مدیران عالی حوزه، نداشتن برنامه راهبردی برای پیشرفت پژوهش و یا برنامه‌های ناپخته و نامناسب، نگرش بسته و سنتی منفی نسبت به پژوهش، جزیره‌ای عمل کردن معاونت‌های حوزه علمیه از عوامل مؤثر در عدم همکاری و بی‌رغبتی اساتید است.

تخصیص ندادن بودجه و امکانات کافی به پژوهش، بی توجهی به شاخصه های پژوهشی بودن اساتید نیز از مشکلات است.

گفتار سوم: اصول پژوهشگری در ضمن آموزش

۱. توسعه در معنای پژوهش، تشکیکی بودن پژوهش. در پژوهشگری قائل به تجزی باشیم و مهارت‌های تحقیقی را در دوران آموزشی و سطوح «توزیع» کنیم.
۲. باید بهترین و مؤثرترین برنامه‌ها و روشها برای طلاب جوان طراحی شود تا در عرصه پژوهش زودتر موفق شوند.
۳. در پایه‌های پایین باید تمرکز بر آموزش باشد و هدف اصلی این باشد که طلاب اطلاعات بیشتر و بهتر و سازماندهی شده‌ای را در عرصه تحصیل و آموزش کسب کنند. کسب این دست مایه و سرمایه را که برای آینده نیاز مبرم دارد، با مهارت‌های تحقیق بیامیزد تا هم تحصیل لذتبخش و مؤثر شود و هم نحوه بهره برداری از این آموخته‌ها را بیاموزد.
۴. رعایت سطح لازم است.
۵. رعایت تفاوت‌های فردی لازم است. برخی گیرندگی و پردازندگی بیشتری دارند.
۶. پژوهش باید از دل آموزش و به صورت طبیعی و منطقی از آن ناشی شود و اساسا تعلیم با شرایط و ویژگی‌هایی همراه باشد که متعلم را به تحقیق بکشاند. اگر پژوهش کردن را با صورت یک فعالیت خارج از فرایند آموزش بدانیم و بعد از حصول آموزش و یادگیری از طلبه بخواهیم حالا برو یک تحقیق بنویس و بیار و این تحقیق را به آن آموزش الصاق کنیم و بچسبانیم این نوع پژوهشگری در جریان یادگیری یک امر غریبه و بیگانه است و نهادینه نخواهد شد. یادگیری و پژوهشگری حتی در مرحله حصول هم باید توازی داشته باشند و پا به پای هم پیش بروند. بدیهی است که پژوهش هر سطح تحصیلی به حسب خودش است و پژوهشگری یک واقعیت ذومراتب و تشکیکی است.

گفتار چهارم: شرایط و اقدامات قبل از شروع آموزش پژوهشگری

تشکیل پرونده پژوهشی برای طلاب توسط مدرسه

پیشنهاد می‌شود معاونت پژوهش مدرسه برای هر طلبه یک پرونده پژوهشی تشکیل دهد که تمام فعالیت‌های پژوهشی طلاب و نتایج آنها را در آن ثبت کند. علاوه بر آن، معمولا هر استادی در دفتر شخصی خود نیز این فعالیتها و نمرات طلاب را ثبت می‌کند.

تشکیل جلسات هماهنگی و بازخوردگیری

توصیه می‌شود حداقل دو جلسه با ویژگیهای زیر تشکیل شود: الف) یک جلسه در ابتدای نیمسال تحصیلی برای هماهنگی امور پژوهش؛ ب) جلسه دوم در پایان نیمسال به منظور بازخوردگیری و تجدید نظر در طرح محقق‌پروری.

اعضای پیشنهادی این جلسات: مدیر مدرسه، معاون پژوهش، استاد مورد نظر و حداقل یک استاد پژوهش برای کار کارشناسی.

چند توصیه مدیریتی نسبت به مسئولان

در هر مدرسه حداقل یک نشریه منتشر شود که فرصتی پیش‌آید برای ظهور تحقیقات کلاسی و ریختن ترس از قلم در طلاب به مباحثه علمی در همه پایه‌ها اهمیت داده شود.

شرایط استاد

شرایط استادی که قرار است به این کار اقدام کند به این شرح است:

الف) استاد باید مهارت‌های قلم و درست‌نویسی را در حد تسلط کار کرده باشد.

ب) استاد باید مهارت‌های مطالعه و تفکر را قبلاً به صورت کارگاهی کار کرده و مسلط باشد.

ج) استاد باید بر محتوای درسی تسلط کافی داشته باشد.

گفته می‌شود که استادان از یک نظر بر دو دسته کلی تقسیم می‌شوند: دسته اول استادان «کتاب‌محور» که تمامی دانش او در کتاب درسی اش خلاصه می‌شود به گونه‌ای که علم وی به کتاب، فراتر از علم خود مؤلف است. سؤال خارج از کتاب، مسئله‌ای خارج از حیطه دانش اوست که قدرت بر پاسخگویی آن را ندارد. در مقابل، استاد «علم‌محور» استادی است که علم وی، تمامی کتب را در بر گرفته است. تفاوت این دو نوع استاد را در اندیشه و اندیشیدن می‌یابیم. اندیشیدن ابزاری است که فرد را قادر به درنوردیدن تمامی عرصه‌های فکر و اندیشه می‌کند و او را در یک کتاب خاص، منحصر نمی‌کند.

د) استاد باید حداقل روش تدریس عمومی را به صورت کارگاهی گذرانده باشد و در انتقال مطالب مهارت کافی داشته باشد.

ه) استاد باید روش تحقیق عمومی و روش تحقیق تخصصی را گذرانده باشد و همیشه مشغول به حداقل یک تحقیق علمی باشد.

و) استاد باید قبل از شروع نیمسال، طرح درس آموزش پژوهش را آماده کرده باشد.

عناصر طرح درس محقق‌پروری

۱. مشخصات استاد و درس و کلاس
۲. حداقل به تعداد اعضای کلاس، فعالیت و موضوع و مسایل پژوهشی را به صورت فهرست‌وار با مقداری توضیح آماده کنید.
۳. هدف بین‌راهی و نهایی شما در این فعالیتها چیست؟ چیست و چند ساعت وقت لازم دارید؟
۴. بازخورگیری و ارزشیابی تکوینی شما چیست؟
۵. ارزشیابی نهایی شما بر اساس چه معیار یا جدولی خواهد بود؟
۶. نحوه و موارد بهره‌برداری از این تحقیقات برای فرد یا مدرسه چیست؟

بخش دوم: پیش‌نیازهای پژوهشگری ضمن آموزش

فصل ۱: قلم و درست‌نویسی

مهارت قلم در دو مرحله قابل آموزش است: الف) پیش از شروع تحقیقات. ب) در ضمن تحقیق در مرحله تدوین.

فصل سوم: شیوه‌های مطالعه و تفکر و تحصیل مؤثر

شیوه‌های مطالعه و تفکر در دو مرحله قابل آموزش است: الف) قبل از شروع کار تحقیق، که در این مرحله به صورت کلی است. ب) در حین پژوهش. در این مرحله حالت تفصیلی و کاربردی‌تر دارد.

بخش سوم: راهنمایی و مشاوره برای انجام فرایند تحقیق در کنار آموزش

مراحل کلی کمک و راهنمایی شما به طلاب برای انجام این تحقیقات

فصل پنجم: پیشنهاد یا تأیید موضوع تحقیق

گونه‌شناسی مسائل از حیث‌های مختلف

به اعتبار سطوح: مسائل دانشی، ترجمه‌ای، تفسیری، کاربردی، تحلیلی، نقدی، ترکیبی
به اعتبار هدف: تعریفی، توصیفی، توجیهی، تبیینی، تفسیری، توصیه‌ای
به اعتبار حوزه و حیطة: برون علمی، درون علمی
به اعتبار نحوه ارائه: نوشتار علمی، ادبی و هنری.
به اعتبار ...

چند تمثیل برای تفهیم رابطه موضوع با مسئله

۱. سنگی بزرگ از کوه سنگ شبیه موضوع است و وقتی که به معدن سنگ برده می‌شود تا برای یک انگشتر، نگین درست کنند شبیه مسئله است.
۲. درختی که همه شاخه‌ها در نظر گرفته شوند، شبیه موضوع است، اما هنگامی که یک شاخه فقط در نظر گرفته شود، مسئله است. وقتی که کل درخت را تکان می‌دهی، بارش برگهای مختلف مانند تجزیه موضوع است، اما وقتی یک شاخه را تکان می‌دهی، برگهای همان شاخه می‌ریزد و این مانند تجزیه مسئله است. بارش فکری در باره موضوع، سؤالات متنوعی را به وجود می‌آورد که در یک مقوله نمی‌گنجد اما بارش فکری در باره خود مسئله، هر چند سؤالات متنوعی را به وجود آورد اما این سؤالات در یک مقوله می‌گنجد.

موضوعاتی مشترک به عنوان نمونه:

۱. ارائه ۱۰ کلیدواژه و تقاضای نوشتن یک متن منسجم با استفاده از آنها
۲. ارائه راه حلها و پاسخها برای یک مسئله یا سؤال و سنجش بهترین راه حل و پاسخ

۳. اصطلاح‌شناسی
۴. بارش فکری در باره یک موضوع عام یا خاص
۵. بازمهندسی چیدمان یک کتاب
۶. بیان یا بازنویسی مطالب درسی به زبان خود یا به زبانی دیگر
۷. پیدا کردن دلیلهای جدید برای یک نظریه
۸. تبدیل سخنرانی به نوشتار و مستندسازی آن
۹. تحقیق پیرامون مؤلفان
۱۰. تعیین معانی واژگان مشترک لفظی مثلا معنای «خبر» در ادبیات، فقه و روایات و علوم سیاسی
۱۱. تلاش برای دفاع از یک نظریه
۱۲. تهیه یک نقاشی گویا در باره یک مطلب درسی
۱۳. جلسه مناظره فرضی بین دو نظر مخالف در باره یک بحث علمی (با فضا سازی تقریبا رسمی و جدی)
۱۴. جمع‌آوری و دسته بندی اشعار مربوط به یک مطلب درسی، در حافظ و مولوی و ...
۱۵. چکیده نوشتن برای مطالب کتاب
۱۶. خواندن یک فصل از کتاب و سپس نوشتن یک انشای منسجم در باره هر چه که آموخته است
۱۷. دریافت طرح و ایده در باره حل یک مسئله علمی
۱۸. رسیدن به یک نگاه سیستمی یا منظومه‌ای و جاسازی عناوین و مطالب درسی در یک نقشه منسجم
۱۹. سرودن شعر در باره یک مطلب درسی
۲۰. تهیه یک قصه یا داستان در باره مباحث علمی
۲۱. صاحب نظر شناسی
۲۲. طبقه‌بندی کردن مطالب و مواردی که در درس تعدد پیدا کردند.
۲۳. طرح سؤالات متعدد و حتما متمرکز در اطراف یک مسئله
۲۴. فشرده‌سازی بحث در دو جمله نه بیشتر مهارت ترجمه کردن با عبارات زیبا
۲۵. کشف مبانی برای یک نظریه
۲۶. مثالها و تمثیلهای متعدد پیدا کردن برای یک بحث علمی
۲۷. مسابقه سؤال طرح کردن در باره یک بحث (از لحاظ کمی یا کیفی)
۲۸. مطالعه چند منبع و ارائه یک سخنرانی علمی
۲۹. مقایسه دو کتاب، دو مقاله، دو علم، دو روش، دو اصطلاح، دو دانشمند و مانند آن از جهات مختلف
۳۰. منبع شناسی

۳۱. مهارت تدریس مطالب آموخته شده

۳۲. مهارت تلخیص نمودن

۳۳. مهارت نموداری کردن بحثهای مطرح شده

۳۴. مهم‌ترین نکات درس یا کل کتاب را در چند کارت یک اندازه به صورت مختصر و مفید بنویسید

۳۵. موجود زنده فرض کردن مطالب و ایجاد گفت و گو در بین آنها مثلاً در بین مبتدا و خبر یا علت و معلول

معلول

۳۶. نتیجه‌گیری از یک بحث

۳۷. نظریه پیدا کردن برای مبانی

۳۸. نقد کتاب

۳۹. نوشتن برداشتهای خود در باره یک فیلم مذهبی

۴۰. اعلام نظرات مخالف در آخر کلاس و ایجاد تفکر برای پاسخ‌یابی تا جلسه بعد

موضوعات مختص برای هر علم به عنوان نمونه

درس ادبیات (صرف و نحو و بلاغت و بدیع)

۱. تفاوت قول و لفظ
۲. کلم چه رابطه‌ای با کلمه و کلام دارد؟
۳. فرق شاذّ و نادر
۴. شباهتهای دیگر اسم به حرف علاوه بر حرف کتاب سیوطی
۵. آیا فعل مبنی بر ضمه داریم یا خیر؟
۶. علم جنس چطور می‌تواند علم باشد؟ چگونه قابل تشخیص است؟
۷. فرق اعراب تقدیری و محلی چیست؟
۸. تفاوت مبتدای وصفی و اسمی چیست؟
۹. الف و لام استغراق و حقیقت را با هم مقایسه کنید.
۱۰. شباهت افتقاری به جمله است یا کلمه؟ چرا؟
۱۱. اقسام متمکن را با هم مقایسه کنید.
۱۲. کدام قول در تعریف نون وقایه دقیق است؟
۱۳. فرق کنیه و لقب و اسم چیست؟

۱۴. تفاوت استغراق افرادی و صفاتی چیست؟
۱۵. مقایسه مرکب مزجی و اسنادی
۱۶. اقسام (ما) را جمع آوری کنید.
۱۷. دو کتاب سیوطی و ابن عقیل را با هم مقایسه کنید.
۱۸. تفاوت ظرف مستقر با لغو را بنویسید.
۱۹. ظرف تام و ناقص را با هم مقایسه کنید.
۲۰. تفاوت معنایی اِنَّ و اَنَّ در جمله
۲۱. رابطه جمله با کلام را مشخص کنید.
۲۲. علت مبنی شدن اسم لای نفی جنس
۲۳. بیان مواردی که فعل مضارع به معنای ماضی است و بالعکس.
۲۴. تفاوت‌های حال و تمیز
۲۵. تفاوت مؤنث حقیقی معنوی با مذکر مجازی حقیقی
۲۶. توصیف کتاب قواعد الاساسیه
۲۷. مقایسه بین ضمیر فصل با شأن و قصد از جهت کاربرد معنایی
۲۸. آیا ادبیات علم است یا فن؟
۲۹. ارتباط ادبیات عرب با فقه و اصول
۳۰. ادبیات را چگونه می‌توان علملیاتی و کاربردی کرد؟
۳۱. جایگاه و نقش ادبیات در اختلاف فتاوی
۳۲. نمونه‌های از اختلاف آرای در بین فقها و متکلمان و مفسران که منشأ آن برداشت اجتهای از ادبیات بوده است
۳۳. تاریخچه ادبیات عرب و واضح این علم چه کسی بوده است و اهداف و انگیزه‌های کاربرد آن چیست؟
۳۴. علل کم‌توجهی به مکالمه عربی
۳۵. مباحث باب اشتغال و تنازع چه مقدار در آیات و روایات کاربرد دارند؟
۳۶. مسوغات ابتدا به نکره
۳۷. انواع مبتدا
۳۸. انواع جملات در زبان عرب از حیث ارکان کلام
۳۹. موارد کاربرد کلمه «نعم» در زبان

۴۰. معانی و کاربردهای کلمه «اذا»
۴۱. معانی و کاربردهای کلمه «اذ»
۴۲. تفاوت ادوات استفهام از حیث کاربرد و معنا
۴۳. نقش ادوات شرط در جملات عرب از حیث ترکیبی
۴۴. تفاوت «کان» تامه و ناقصه
۴۵. نحوه ترکیب کردن جملاتی که بر فعل مدح و ذم مشتمل است
۴۶. انواع کاربرد افعال تفضیل در کلام عرب
۴۷. شرایط کلمه برای ساخت افعال تفضیل از آن
۴۸. انواع «ای» و اعراب و بنای آن
۴۹. شرایط ذوالحال
۵۰. تفاوت اضافه لفظیه و معنویه
۵۱. تفاوت فاعل و نایب فاعل
۵۲. تحقیق در بحث منصوب به نزع خافض
۵۳. تحقیق در اسم مقدم در باب اشتغال
۵۴. تفاوت تمییز رافع ابهام از ذات یا نسبت
۵۵. تحقیق در بحث عامل رفع مبتدا
۵۶. تحقیق در بحث انواع مفعول فیه
۵۷. تفاوت خبر نواسخ و خبر غیر نواسخ
۵۸. معانی مختلف «خبر» در علوم مختلف
۵۹. تحقیق در کتب لغت
۶۰. تحقیق در بحث مفعول معه
۶۱. آیا حال می تواند جامد باشد؟
۶۲. آیا تمییز می تواند مشتق باشد؟
۶۳. آیا حال و تمییز همیشه منصوب هستند؟
۶۴. تحقیق در اسماء دائم الاضافه
۶۵. تحقیق در افعال دو مفعولی
۶۶. تحقیق در اسماء مبنیه و شباهت آنها
۶۷. تحقیق در اسماء معرب و تقسیم آنها

۶۸. تحقیق در افعال معرب و تقسیم آنها
۶۹. تحقیق در عوامل معنویه
۷۰. تحقیق در عوامل لفظیه
۷۱. تحقیق در حروف و اقسام بنای حروف
۷۲. مقایسه کتب نحوی
۷۳. آیا مبتدا می تواند نکره باشد؟ در چه مواردی؟
۷۴. قواعد عمومی اعلال را رمزگذاری کنید به طوری که تمام نکات مهم هر قاعده در این رمزگذاری باشد
۷۵. قواعد اعلال به سه دسته قلبی، سکونی و حذفی تقسیم می شوند. در صورت تداخل این قواعد با یکدیگر کدام یک مقدم می شوند مثلاً قاعده های ۱ و ۲ و قاعده های ۸ و ۱۰
۷۶. تقسیم کلاس به دو گروه و طرح ۳۰ سؤال تشریحی و ۱۰ سؤال تستی از بخش فارسی صرف ساده
۷۷. ابواب فعل را به صورت فلش کارت تنظیم کنید
۷۸. الحاق چیست و موارد آن را بیان کنید
۷۹. تفاوت همزه وصل و همزه قطع و راههای تشخیص آن دو
۸۰. تفاوت نون تأکید خفیه و ثقیله
۸۱. نقش علمای شیعه در علم صرف
۸۲. یک منبع دست اول صرف را توصیف کنید.
۸۳. مقایسه قواعد اعلال اسم و فعل
۸۴. راههای تشخیص معانی مختلف ابواب فعل
۸۵. چهل فعل ثلاثی مزید از دعای مکارم الاخلاق امام سجاد علیه السلام استخراج کنید همراه با تعیین معانی آنها
۸۶. بررسی مکتب بصری و مؤسسان آنها
۸۷. انواع شباهتهای مدنی و مقایسه آنها
۸۸. انواع «ای» و تأثیر آنها در معنا
۸۹. تأثیر ادبیات در تفسیر قرآن کریم
۹۰. رابطه صرف و نحو تأثیر هر یک در تبیین مفهوم جمله
۹۱. اعراب صرفی و نحوی و مقایسه بین آن دو
۹۲. بررسی اقسام عدد در قرآن

۹۳. مقایسه اعراب نیابتی و اعراب اصلی و موارد آنها
۹۴. تفسیر مختلف از آیه وضو بر اساس ادبیات
۹۵. راههای شناخت حال و تمیز
۹۶. مقایسه اسم فاعل و صفت مشبیه
۹۷. معانی باب افعال و بررسی آن در سوره ملک
۹۸. جایگاه منصوب به نزع خافض در نحو
۹۹. موارد باب اختصاص در قرآن
۱۰۰. عدل تقدیری و تحقیقی و مقایسه آن
۱۰۱. مقایسه مکتب کوفی و بصری
۱۰۲. دلیل نکره بودن جمله در نحو
۱۰۳. فرق مبتدای وصفی و مبتدای غیروصفی
۱۰۴. انواع کسب مضاف از مضاف الیه
۱۰۵. بررسی تابع و اقسام آن
۱۰۶. کتاب صمدیه را با هدایه مقایسه کنید.
۱۰۷. باب تمیز کتاب هدایه را گزارش کنید.
۱۰۸. «و ما انسانیه الا الظان» را اعراب گذاری کنید و دلیل آن را شرح دهید.
۱۰۹. ده سؤال در باره ابواب مزید طرح کنید.
۱۱۰. مقایسه کتاب صمدیه و هدایه و عوامل فی النحو در باب مرفوعات
۱۱۱. علل تقدیم خبر بر مبتدا در علم نحو
۱۱۲. بررسی مفهوم متعلّق
۱۱۳. بررسی ذو الحال در کتب نحوی متداول حوزه
۱۱۴. علل منصوب شدن اسمهای غیرمنصرف در حالت جری
۱۱۵. خلاصه نویسی بخش اسم کتاب صرف ساده
۱۱۶. هرد کدام از مباحث پراکنده کتاب را به صورت خلاصه در یک فلش کارت بیان کنید.
۱۱۷. مقایسه بحث مضاعف در سه کتاب صرفی (جامع المقدمات، علوم الع...)
۱۱۸. گروه بندی کلاس و طرح سؤالاتی که در مباحث کتاب پاسخ داده نشدند
۱۱۹. افعال سوره مبارکه اعلی را پیدا کرده، هر کدام را معرفی کنید.
۱۲۰. خلاصه نویسی کتاب صرف میر

۱۲۱. گزارشی از بخش فعل کتاب مبادئ العربیة، ج ۴ (قسمت صرف)
۱۲۲. بررسی تفاوت بین معنای اسمی و معنای حرفی
۱۲۳. بررسی نقش متفاوت انواع حروف در تعدیه افعال
۱۲۴. بررسی فرق بین مصدر و اسم مصدر
۱۲۵. بررسی واضع علم نحو
۱۲۶. بیست مثال برای جملات اسمیه و فعلیه در سوره بقره پیدا کنید.
۱۲۷. بررسی تطبیقی معانی حرف جر «من» در نحو وافی و شرح ابن عقیل
۱۲۸. فرق مای مصدریه را با مای موصوله بیان کنید
۱۲۹. کلماتی را که بر باب تفعیل و تفعّل هستند در سوره معارج پیدا کنید.
۱۳۰. باب استفعال را در دعای پنجم خسمه عشر پیدا کنید.
۱۳۱. کتاب شناسی علم بلاغت را تهیه کنید
۱۳۲. معروف ترین مؤلفان بدیع و بیان را پیدا کنید
۱۳۳. زندگی نامه شیخ بهایی را گزارش دهید.
۱۳۴. باب حروف جر مغنی و سیوطی را با هم مقایسه کنید.
۱۳۵. صاحب نظران معروف در باب بلاغت را معرفی کنید
۱۳۶. بهر تن کتاب در علم نحو را شناسایی و گزارش کنید.
۱۳۷. علل غیرمنصرف شدن برخی کلمات چیست؟
۱۳۸. تفاوت علم بدیع و بیان را توضیح دهید
۱۳۹. معنای حروف در ادبیات چقدر نقش دارند؟
۱۴۰. ارتباط زبان عربی و عبری را بررسی کنید.
۱۴۱. افعال تعجب را در قرآن شناسایی و طبقه بندی کنید.
۱۴۲. قواعد استغاثه در آیات و روایات
۱۴۳. قواعد تصغیر در آیات و روایات

درس منطق

۱. معرفی کتب منطقی
۲. مقایسه کتب مرتبط منطقی
۳. پیدا کردن موارد کاربرد منطق در دروس دیگر، اجتماع و اخلاقیات فردی

۴. بررسی اشکال مختلف قیاس در قرآن کریم
۵. جست و جوی صناعات خمس در قرآن کریم
۶. بررسی راههای مقابله با مغالطه
۷. بررسی اشکال قیاس در روایات
۸. بررسی قیاسهای استثنایی در قرآن کریم
۹. بررسی موارد استعمال مواد و اشکال قیاسی در ضرب المثل ها و محاورات
۱۰. تبیین آلی بودن منطق در علوم دیگر
۱۱. تأثیر و بررسی جایگاه و نقش منطق در تصمیم گیریهای مدیران
۱۲. بررسی نقش استقراء ناقص در انتخابات
۱۳. بررسی نقش استقراء ناقص مع الدلیل در کشف و تشخیص بیماریها
۱۴. بررسی نقش استقراء ناقص مع الدلیل رد تبیین قوانین علمی
۱۵. بررسی نقش منطق در خانواده درمانی
۱۶. بررسی نقش منطق در درمان بیماری های روانی
۱۷. آیا جمله «پای استدلالیان چوبین بود» یک جمله منطقی است؟
۱۸. پیدایش و خاستگاه منطق
۱۹. بررسی وجه تمییز انسان در منطق
۲۰. بنیانگذار منطق
۲۱. بررسی جایگاه علم منطق در میان علوم اسلامی
۲۲. بررسی اجزای قضیه
۲۳. بررسی ملاک بداهت
۲۴. معانی ذاتی؛ تبیین معانی ذاتی باب حمل و باب برهان

درس عقاید و کلام

۱. مقایسه کتاب عقاید آیت الله مصباح و کتاب عقاید آیت الله مکارم
۲. مقایسه جهان بینی و ایدئولوژی
۳. ادله توحید از نگاه فلاسفه
۴. شبهات مربوط به عدل الهی
۵. فرق بین جبر، تفویض و امر بین الامرین

۶. صفات ذاتیه و فعلیه
۷. نبوت عامه و خاصه
۸. عصمت پیامبران
۹. خاتمیت
۱۰. راههای اثبات معجزه و تفاوت آن با سایر اعمال خارق العاده
۱۱. آثار اعتقاد به معاد در زندگی
۱۲. بررسی تشکیک و درجه بندی در عصمت
۱۳. مقایسه عذاب دنیوی با اخروی
۱۴. رجعت از دیدگاه شیعه
۱۵. داستانهای کلامی از کتاب عقاید استاد قرائتی
۱۶. ویژگیهای شریعت اسلام نسبت به سایر شرایع
۱۷. علم کلام در ادیان مختلف
۱۸. مهدویت از دیدگاه ادیان مختلف
۱۹. آرای مختلف در باره نقش و جایگاه دین در زندگی بشر
۲۰. ادله توحید از نگاه قرآن کریم
۲۱. مقایسه کلام جدید و کلام قدیم
۲۲. بررسی عصمت نظری و عملی
۲۳. بررسی عصمت صغری و عصمت کبری
۲۴. ادله توحیدی با استفاده از سور انعام، حدید و توحید.
۲۵. بررسی ادله عقلی توحید و اشکالات وارده بر آن
۲۶. تفاوت نبی و رسول
۲۷. تبیین ارتباط فلسفه و کلام
۲۸. آیا معاد اعاده معدوم است؟
۲۹. بررسی کتب کلامی جدید
۳۰. شفاعت و شفاعت کنندگان در روایات
۳۱. فلسفه و حکمت وجود شرور
۳۲. تفاوت میان شرور طبیعی و شرور اخلاقی
۳۳. قول به «صرفه» دلیل اعجاز قرآن

۳۴. مقایسه برهان نظم و برهان علیت در اثبات خدا
۳۵. بررسی انحصارگرایی حقانیت و نجات در مسیحیت و اسلام
۳۶. عدل تکوینی خداوند و رابطه آن با سرشت و فطرت
۳۷. عدل تشریحی خداوند و رابطه آن با تکلیف
۳۸. عدل جزایی خداوند و رابطه آن با اختیار
۳۹. رابطه میان نیازهای ثابت و متغیر با احکام اسلامی
۴۰. بررسی مرز جهان بینی الهی و جهان بینی مادی
۴۱. بررسی جایگاه عقل و تجربه و حس در جهان بینی مادی و جهان بینی الهی
۴۲. بررسی نقش اصل علیت در براهین و دلایل اثبات خداوند
۴۳. بررسی مدعی و دلیل در استدلال به فطرت
۴۴. تبیین برهان سینوی با تقریر امکان وجودی
۴۵. تبیین برهان نظم با تقریر نظم غایی
۴۶. رابطه بداء با علم الهی
۴۷. عوارض ترویج دیدگاه اشعری
۴۸. تفاوت کرامت و معجزه
۴۹. تفاوت‌های برزخ و قیامت
۵۰. بررسی مفهوم جسم برزخی
۵۱. تفاوت‌های جسم مادی، برزخی و قیامتی
۵۲. مقایسه خواب و عالم برزخ
۵۳. تأثیر اعمال و رفتار انسان در تعجیل فرج حضرت ولی عصر
۵۴. تفاوت روح و نفس
۵۵. تفاوت‌های نفس اماره، مطمئنه و لوّامه
۵۶. بررسی دیدگاه‌های اعتقادی مرحوم مظفر
۵۷. بررسی اشکالات فلاسفه غرب بر برهان نظم
۵۸. بررسی اشکالات هگل بر برهان خداشناسی
۵۹. رابطه مسئله عدل با معاد
۶۰. بررسی جایگاه نبوت و امامت و رابطه بین آن دو جایگاه
۶۱. بررسی نقش اشکالات فخر رازی در رشد و تکامل علم کلام

۶۲. تبیین و پاسخ اشکالات دیوید هیوم به برهان نظم
۶۳. تفاوت‌های کلام عقلی و کلام نقلی
۶۴. بررسی مذاهب و فرق کلامی
۶۵. بررسی پیدایش و تکامل شیعه
۶۶. بررسی حسن و قبح ذاتی از نگاه معتزله
۶۷. بررسی مسئله اعجاز از دیدگاه عقل
۶۸. تبیین نقش تاریخی پیامبران
۶۹. بررسی علل تجدید نبوت‌ها
۷۰. بررسی روح در نهج البلاغه
۷۱. بررسی علل نقلی ولایت فقیه
۷۲. بررسی ادله کثرت‌گرایی دینی و نقد آنها

درس فقه

۱. پیدا کردن لغات مشکل در فقه
۲. رجال حدیث را به مرور تحقیق نمودن
۳. بررسی فتاوی مراجع و مقایسه آن با نظرات شهید
۴. مقایسه نظرات شهیدین با هم
۵. به دست آوردن مبانی اصولی شهید اول و ثانی
۶. جمع‌آوری قواعد فقهی که در لمعه و مکاسب طرح شده
۷. مستندات قواعد فقهی که در لمعه و مکاسب به کار گرفته شده
۸. معرفی کتب و ارجاع طلاب برای به دست آوردن نظرات فقهی مؤلفان دیگر
۹. جمع‌آوری روایاتی که مستند برای برخی مسایل مشخص
۱۰. معرفی مؤلفان فقهی
۱۱. تفاوت قواعد فقهی با قواعد اصولی
۱۲. حکم انکار ضروری دین
۱۳. بررسی فقهی حکم قتل مرتد و رابطه آن با آزادی بیان
۱۴. بررسی حکم فقهی طهارت یا نجاست اهل کتاب با تأکید بر نظرات امام خمینی ره
۱۵. بررسی فقهی ازدواج اهل سنت در فقه امامیه

۱۶. بررسی فقهی احجاج صبی در فقه امامیه
۱۷. بررسی فقهی حج صبی در فقه امامیه
۱۸. بررسی فقهی حج بدلی
۱۹. مشروعیت یا عدم مشروعیت معاملات صبی ممیز در فقه امامیه
۲۰. مسئله ارتباط با نامحرم از نگاه فقهای شیعه
۲۱. بررسی تکفیر مسلمان از نگاه علمای شیعه
۲۲. بررسی تکفیر مسلمان از منظر فقهای عامه
۲۳. بررسی تکفیر مسلم و مصادیق معاصر آن مانند داعش
۲۴. بررسی ولایت داشتن ولایت فقیه بر سایر فقها از منظر فقهای شیعه
۲۵. بررسی فقهی مصارف بیت المال در فقه شیعه
۲۶. بررسی فقهی اذن ولی در ازدواج دختر
۲۷. بررسی فقهی منجزات مریض در فقه امامیه
۲۸. بررسی فقهی راههای فرار از ربا
۲۹. بررسی فقهی اجاره به شرط تملیک در فقه امامیه
۳۰. بررسی فقهی اجرای حدود در زمان...
۳۱. احکام فقهی صرف و سلم در فقه امامیه
۳۲. احکام فقهی سقط جنین در فقه امامیه
۳۳. احکام فقهی اوراق بهادار
۳۴. بررسی فقهی استطاعت در حج
۳۵. بررسی فقهی اهدای اعضا
۳۶. بررسی عدّه و آثار آن در فقه امامیه
۳۷. بررسی فقهی بیع مال وقفی
۳۸. جایگاه اجماع در منظر امامیه

درس اصول فقه

۱. تبیین جایگاه اصول الفقه و دلیل نیازمندی به این دانش
۲. قواعد علم اصول در روایات اهل بیت علیهم السلام
۳. سیر تاریخی علم اصول

۴. مکتبهای اصولی
۵. اصطلاحات اصول
۶. آیات اصولی
۷. مبانی اصولی در مسایل رساله عملیه
۸. نوآوری های اصولی
۹. موضوع علم اصول
۱۰. هدف علم اصول
۱۱. قواعد فقهیه جزء مباحث اصول است یا فقه؟
۱۲. جایگاه منطق در علم اصول نقش ادبیات در استنباط احکام شرعی
۱۳. جایگاه علم کلام در علم اصول مانند بحث لطف در نظر شیخ طوسی
۱۴. نیازمندی های کنونی در اصول
۱۵. کتب آموزشی علم اصول
۱۶. تأثیر تفاوت مبانی اصولی در فتاوی فقهی
۱۷. دیدگاههای اصولی و اداره جامعه
۱۸. شیوه مرحوم شیخ انصاری در استنباط مسایل اصولی از روایات
۱۹. اصول فقه در ادیان
۲۰. قواعد اصولی
۲۱. ارتباط اصول با علوم دیگر
۲۲. اصول فقه کاربردی چیست؟
۲۳. مرحوم شهید اول و ثانی از چه مبانی اصولی در نگارش لمعه بهره برده اند؟
۲۴. نقد کتاب الموجز و اصول الفقه
۲۵. تمرینهای اصولی
۲۶. نقش فلسفه در علم اصول
۲۷. شیوه درس خارج اصول
۲۸. نوآوری های اخیر در علم اصول
۲۹. علمای فعلی علم اصول
۳۰. مقایسه اصول فقه اهل سنت و شیعه
۳۱. بارش فکری در باره یکی از مباحث اصولی

۳۲. منابع اصلی علم اصول
۳۳. بررسی مقالات اصولی معاصر
۳۴. بیان کلیات مسائل علم اصول
۳۵. شناسایی مرجحات در هنگام تعارض اخبار
۳۶. حدود و شرایط اجرای اصل مورد استناد در برخی مسایل مشخص
۳۷. دلالت‌شناسی حدیث و گستره معنایی حدیث
۳۸. روش جمع بین روایات
۳۹. منظور از دلیل بودن عقل برای اثبات احکام شرعی
۴۰. منظور از اجماع
۴۱. درجه اعتبار شهرت فتوایی در فقه
۴۲. تحقیق در اقسام ظن
۴۳. اقسام عرف و نقش آنها
۴۴. تفاوت اخباری‌ها و اصولی‌ها و تأثیر آن بر اقتدار مرجع تقلید
۴۵. شباهت مباحث الفاظ با علوم تفسیری و هرمنوتیک را شرح دهید
۴۶. گسترش مباحث عقلی در اصول فقه و تأثیر آن بر مسائل اجتماعی
۴۷. شرط بودن علو و استعلا در امر را بررسی کنید با تأکید بر نظر امام خمینی ره
۴۸. مسئله اجتماع امر و نهی و تأثیر آن بر مسائل فقهی
۴۹. تفاوت نسخ و تخصیص
۵۰. تفاوت اراده استعمالی و جدی و اهمیت آن در علم اصول
۵۱. عام و خاص و اهمیت آن در استنباط احکام شرعی
۵۲. تفاوت مطلق و مقید را با عام و خاص بیان کنید
۵۳. حجیت خبر واحد و اهمیت آن در استنباط احکام شرعی
۵۴. فقه روایی و شرایط کاربرد آن
۵۵. تاریخچه و عناصر فقه عقل‌گرا در فقه امامیه
۵۶. جایگاه مصلحت در فقه
۵۷. جایگاه قیاس در فقه
۵۸. رابطه فقه با عرف
۵۹. نقش عقل در استنباط احکام

۶۰. بررسی حکم فقهی حرمت ابدی نکاح با ذات بعل بعد از زناى با او
۶۱. بررسی آثار روابط جنسی لواط از نظر فقهی
۶۲. بررسی آثار روابط جنسی زنا از نظر فقهی
۶۳. مقایسه روش فقهی شیخ طوسی با استادش، سید مرتضی
۶۴. ویژگیهای عصر فقهی زمان علامه حلی نسبت به دوره های قبل از او
۶۵. فقه افتراضی چیست و کدام مذهب فقهی بیشتر به آن پرداخته است؟
۶۶. مقایسه شیوه فقهی مذاهب فقهی اربعه اهل سنت با یکدیگر
۶۷. مذهب فقهی امامیه به کدام مذهب فقهی اهل سنت نزدیکتر است؟
۶۸. راههای تشخیص انواع شهرت در متون فقهی
۶۹. جایگاه لغت و مفردشناسی در استنباط فقهی
۷۰. جایگاه سیره های جدید در روند استنباط فقهی
۷۱. نحوه کاربرد فهم عرفی معاصر در تفسیر روایات
۷۲. تعریف صحیح در اصول فقه
۷۳. حقیقت وضع چیست؟
۷۴. معنای حروف در اصول فقه
۷۵. امکان عقلی قسم رابع وضع (وضع خاص و موضوع له عام) یا استحاله آن
۷۶. بررسی وقوع قسم سوم وضع (وضع عام موضوع له خاص)
۷۷. ملاک حقیقت و مجاز، عقلی است یا باطبع؟
۷۸. تعریف اطراد
۷۹. میزان اعتبار تنصیص اهل لغت برای کشف معنای حقیقی
۸۰. بررسی علت بودن تبادر برای کشف معنای حقیقی
۸۱. حقیقت لغوی بودن یا حقیقت شرعی بودن الفاظ عبادات
۸۲. امکان یا استحاله استعمال لفظ در اکثر از معنای واحد
۸۳. ثمره بحث صحیح و اعم در عبادات
۸۴. اقوال متفاوت در حروف و ادله آنها
۸۵. بیست سؤال پژوهشی در باره علائم حقیقت بودن معنای لفظ
۸۶. خلاصه نموداری مباحث الفاظ اصول مظفر
۸۷. ویژگیهای مهندسی شهید صدر در علم اصول

۸۸. تجری از نظر مرحوم آیت الله خوئی
۸۹. مقایسه تجری از نظر آیت الله خوئی، امام خمینی ره و شهیدین
۹۰. رویکرد عملی مرحوم امام خمینی در مورد مطالعه بحث الفاظ
۹۱. بررسی آرای علمای نجف در باره ولایت فقیه
۹۲. امکان سنجی تخصیص کتاب به خبر واحد
۹۳. بررسی تخصیص عام منطوقی به خاص مفهومی
۹۴. حضور مباحث و قواعد اصولی در زندگی روزمره
۹۵. اهمیت و جایگاه اصل استصحاب در اصول عملیه
۹۶. مقایسه امارات و اصول عملیه
۹۷. آیا نهی اقتضای فساد دارد؟
۹۸. حجیت ظواهر کتاب از دیدگاه اخباری و اصولی
۹۹. مسئله عنوان و معنون و کاربرد آن در مسائل اصولی
۱۰۰. علم اصول مقدمه اجتهاد ممدوح یا مذموم
۱۰۱. بررسی جایگاه عقل و عقلاء در علم اصول
۱۰۲. علم اصول: مبادی تصویری یا تصدیقی علم فقه؟
۱۰۳. بررسی اقسام وضع از نگاه آیت الله خوئی، آخوند خراسانی و آیت الله سبحانی
۱۰۴. بررسی علت محال بودن قسم چهارم وضع از منظر امام خمینی ره
۱۰۵. مقایسه معنای مشتق در اصول فقه با مشتق در علم نحو
۱۰۶. بررسی مسلک حق الطاعة شهید صدر ره
۱۰۷. بررسی ماده امر از منظر امام خمینی ره و آیت الله خوئی ره
۱۰۸. بررسی موضوع علم اصول از منظر آخوند خراسانی و حضرت امام خمینی ره
۱۰۹. بررسی «جامع» در اصول از منظر آخوند خراسانی و امام خمینی ره
۱۱۰. تبیین حجیت ظنّ از منظر فقهای شیعه
۱۱۱. بررسی مدارس اصولی معاصر شیعه
۱۱۲. فرقه‌های بین حکم تکلیفی و وضعی
۱۱۳. مقایسه بین نظریه حق الطاعة و قبح عقاب بلا بیان
۱۱۴. بررسی ادوار اصول شیعه
۱۱۵. بررسی ضرورت علم اصول در مقام استنباط

۱۱۶. بررسی تحولات معنایی اجتهاد در ادوار تاریخی
۱۱۷. تحقیق در باره واضع علم اصول
۱۱۸. ملاک مسئله اصولی
۱۱۹. تعریف علم اصول از دیدگاه صاحب کفایه و شهید صدر
۱۲۰. بررسی ادوار فقهی شیعه
۱۲۱. مقایسه بین تقسیم بندی کتاب حلقات و کفایه الاصول
۱۲۲. نوآوری های فقهی و اصولی شیخ انصاری ره
۱۲۳. بررسی شیوه های استنباطی شیخ انصاری ره
۱۲۴. اهمیت اصول عملیه در فقه
۱۲۵. امتیازات کتاب شرایع
۱۲۶. قضایای حقیقی و خارجی در احکام شرعی

دروس قرآن و تفسیر

۱. انتخاب حدیث برای ابتدای مباحثه یا کلاس
۲. سخنرانی شرح حدیث بین الصلاتین دو دقیقه‌ای توسط طلاب
۳. ترجمه منظوم یک یا چند حدیث
۴. نموداری کردن ساختار کتاب اصول کافی
۵. معرفی کتاب کافی و مؤلف آن
۶. تبیین روش شناسی مرحوم کلینی در کتاب کافی
۷. تهیه فلش کارت های اخلاقی متشکل از یک آیه، یک روایت و شرح مختصر
۸. جمع آوری احادیث وارد شده در باره یک موضوع اخلاقی، فقهی، کلامی، اصولی و ...
۹. تبیین حدیث صحیح عند القدماء و المتأخرین
۱۰. توضیح نتایج اعتقاد به وثاقت الصدور بودن حدیث در علم فقه و اصول
۱۱. خلاصه نویسی یک کتاب حدیثی یا چند باب از یک کتاب
۱۲. داستان نویسی در باره آیاتی از قرآن که شأن نزول آنها مشخص است
۱۳. جمع بندی و دسته بندی آیات اخلاقی قرآن از حیث فضایل و رذایل
۱۴. جمع بندی و دسته بندی آیات اعتقادی قرآن از حیث اصول دین
۱۵. معرفی دو تفسیر مهم شیعی به ترتیب زمان نگارش

۱۶. معرفی دو تفسیر مهم سنی به ترتیب زمان نگارش
۱۷. معرفی کتاب البیان آیت الله خویی ره
۱۸. مقایسه البیان و التمهید آیت الله معرفت ره
۱۹. تفاوت علوم عقلی و نقلی
۲۰. اعتباری یا حقیقی بودن علوم قرآنی
۲۱. تفاوت علوم قرآنی از نگاه اهل سنت و شیعه
۲۲. صحیح بودن حدیث از نگاه امامیه و غیر امامیه
۲۳. ضرورت رجال در علوم حدیث
۲۴. تفاوت رجال و درایه و کاربرد هر کدام در حدیث
۲۵. مقایسه تفسیر ترتیبی و موضوعی
۲۶. ویژگیهای تفسیر ترتیبی آیت الله مصباح یزدی
۲۷. ویژگیهای تفسیر ترتیبی آیت الله مکارم شیرازی
۲۸. علت نفوذ علمی مجمع البیان در کارکردهای قرآنی
۲۹. مقایسه و اعتبار سنجی رجال شیخ طوسی و رجال نجاشی
۳۰. تصرفات علمی معتزله جدید در قرآن
۳۱. تفاوت قرائتها و جایگاه آن در ادبیات عرب
۳۲. معرفی کتب اربعه شیعه و تفاوتهای آنها
۳۳. معرفی صحاح سته اهل سنت و نگاه اهل تسنن به آن کتب
۳۴. تبیین علل رواج روایت در میان اهل تسنن با وجود منع کتابت حدیث توسط خلفا
۳۵. فرق تفاسیر روایی با اجتماعی
۳۶. آیا با وجود تفاسیر روایی نیازی به تفاسیر ادبی و اجتماعی هست؟
۳۷. مدعیان تحریف قرآن در بین شیعیان و اهل تسنن و دلایل ابطال نظر آنها
۳۸. تأثیر علوم عقلی و نقلی در تفسیر قرآن
۳۹. راههای تعمیق بصیرت از منظر قرآن
۴۰. راههای تعمیق بصیرت از منظر روایات
۴۱. بررسی روشهای یادگیری احادیث
۴۲. بررسی تأثیرات احادیث در زندگی
۴۳. راههای مقابله با فتنه از نگاه قرآن و روایات

- ۴۴. روش بیان احادیث برای کودکان
- ۴۵. روشهای افزایش محبت به قرآن
- ۴۶. آیا قرآن فصل الخطاب تمام علوم است؟
- ۴۷. نقش قرآن در زندگی غیرمسلمانان
- ۴۸. هدفهای زندگی از نگاه قرآن و روایات
- ۴۹. معیارهای انسان سالم از نگاه قرآن و روایات
- ۵۰. جایگاه معلم و متعلم از نگاه قرآن و روایات
- ۵۱. نقش قرآن کریم در دشمن شناسی

۵۲.

درس فلسفه

درس احکام

درس تاریخ اسلام

فصل ششم: شناخت دقیق تر نسبت به موضوع تحقیق

فصل هفتم: تهیه و تنظیم طرح و نقشه کار

فصل هشتم: جمع آوری اطلاعات

فصل نهم: پردازش اطلاعات

فصل دهم: تدوین تحقیق برای ارائه به استاد

فصل یازدهم: روش ارائه و دفاع از تحقیق و معیارهای ارزشیابی تحقیق توسط استاد

- اهداف پژوهشی ممکن است دو حالت داشته باشد: الف) اهداف بین راه؛ ب) اهداف نهایی. در ارزشیابی باید به هر دو توجه کرد.
- ایجاد تصور مثبت در طلاب
- استادان، باید با ارائه مشاوره کافی و همراهی مؤثر تلاش کنند طلاب در بدو ورود به عرصه پژوهش شکستها و نمرات پایین را تجربه نکنند؛ چون این تجربه، یک تصور منفی در آنها به وجود می آورد. این کار اگر تکرار شود، یک دور باطلی به وجود می آورد. شکست، کوشش کمتر را سبب می شود و کوشش کمتر انگیزه را پایین می آورد. انگیزه پایین شکست را دو باره موجب می شود. (ر.ک. روان شناسی تربیتی، دکتر علی اکبر سیف، دانشگاه پیام نور، تهران، چاپ دوم، ۱۳۹۱، ص ۲۸۷).
- ارزشیابی باید به نحو کتبی باشد و علت اشکالات نیز بیان شود.

- بایگانی کردن خطاهای طلاب و نرساندن آن به دست آنها، شرایطی را به وجود می‌آورد که تکرار اشتباهات و عدم پیشرفت آنها ادامه یابد و این یکی از مصادیق ظلم است.
- نقدهای نباید حالت شخصی و یا کلیشه‌ای بگیرند.

پیوستها

توصیه‌های کاربردی

۱. هر مرحله از مراحل زنجیروار تحقیق را برای این پایه‌ها می‌توانید یک تحقیق مستقل تلقی کنید. تجزّی در پژوهشگری را بپذیرید. اصرار نداشته باشید هر طلبه تمام مراحل را تمام و کمال را طی کند. گاهی لازم است فقط مسئله‌یابی را از او بخواهید، یا یک تحقیق لغت‌شناسی و مفهوم‌شناسی از او بخواهید. فکر کنید پژوهش به قطعات نسبتاً مستقلی تجزیه شده است.
۲. در مطالعه، طلبه را راهنمایی کنید تا مهندسی معکوس را اجرا کند؛ یعنی باید پی برد که نویسنده، هسته اصلی فکری که در ذهن داشت چه بود و در قالب چه نکات اصلی و با چه جزئیاتی آن را بسط و پرورش داده است (روش دقیق خوانی را آموزش دهید).
۳. داشتن خلاقیت و ابتکار در تنوع‌بخشی به فعالیتها و موضوع‌دهی بسیار مهم است.
۴. لذتبخش کردن پژوهش برای طلاب
۵. مشخص بودن بازخورد پژوهش‌های طلاب به وسیله نقد و تشویق کتبی
۶. برگزاری نشست علمی و ارائه بهترین محصولات کلاسی که آمادگی جهت مسابقه و جشنواره‌ها را دارند
۷. خلاقیت و ابتکار استاد در تعیین انواع فعالیتهای پژوهشی سفارش می‌شود. ملزم نیستید که همان عناوین کلیشه‌ای و مرسوم را به طلاب بدهید.
۸. استاد همواره فعالیتهای پژوهشی را که به ذهنش خطور می‌کند، یادداشت کند تا در صورت نیاز، فرصت انتخاب داشته باشد.
۹. استاد همواره باید در حال انجام یک پژوهش باشد و از این فضا فاصله نگیرد. ذات نیافته از هستی‌بخش...
۱۰. استعدادیابی کنیم و تفاوت‌های فردی طلاب را بشناسیم و فعالیتهای تحقیقی را بر اساس علاقه و آمادگی طلاب از آنها بخواهیم.
۱۱. سعی کنیم ابتدا نگرشها را نسبت به پژوهش تغییر دهیم.

۱۲. اگر کار ما موفق نبود، بازخوردگیری و تجدید نظر داشته باشیم. شاید شاگرد پیش‌نیازهای لازم را نداشته است یا ما آمادگی و پیش‌نیازهای لازم را نداشته‌ایم.
۱۳. برگزاری المپیادهای علمی در سطحی مناسب با طلاب
۱۴. برگزاری کلاس راهنما در کنار آموزش متن (پرسش و پاسخ و ایجاد روحیه پژوهشی در طلاب)
۱۵. درس روش تحقیق جزء دروس آموزش قرار گیرد.